

Wat moet je kennen en kunnen?

Wat je voor dit hoofdstuk moet kennen en kunnen, vind je in je portfolio. Je spreekt met je leerkracht af welke van de daar opgelijste doelen je moet bereiken.

Wil je oefenen op wat je in dit hoofdstuk leerde, maak dan de volgende oefeningen.

- 1 – Tot welke stand behoorden de volgende inwoners van Athene?
- Markeer in de eerste kolom rechten (groen) en plichten (geel) van de inwoners.
- Noteer in de derde kolom wie in Athene kon deelnemen aan de politiek.

INWONERS VAN ATHENE IN DE 5DE EEUW V.C.	STAND VAN DE ...	POLITIEK ACTIEF?
Ik woon in de haven en verkoop er ijzeren werktuigen. Na het betalen van de belastingen houd ik net genoeg over om van te leven, tenminste als ik niet te lang afwezig ben omdat ik in het leger moet dienen .	<i>migranten</i>	<i>nee</i>
Ik ben een eenvoudige Atheense boer. Zelf bezit ik geen grond, maar ik pacht enkele percelen van mijn rijke buurman. Ik dien in het leger als eenvoudige soldaat. Ik hoop dat mijn zoon met de dochter van een grondbezitter kan trouwen ; dat zou zijn status verhogen. Misschien bezit onze familie later wel wat grond.	<i>burgers</i>	<i>ja</i>
Mijn vader was in zijn thuisland een vrij man, maar werd in de oorlog gevangen genomen. Nu ben ik het bezit van een rijke Athener. Ik kan hier niet over mijn eigen lot beslissen.	<i>slaven</i>	<i>nee</i>
Ik ben grootgrondbezitter en geniet veel aanzien in Athene. Mijn dienstplicht in het leger vervul ik met trots.	<i>burgers</i>	<i>ja</i>

- 2 Licht de beweringen toe. Gebruik telkens de volgende begrippen: gelijkheid/ongelijkheid – stand – rechten en plichten.

- De Atheense samenleving in de klassieke oudheid was een standenmaatschappij.

Toelichting: *Er was in Athene ongelijkheid. Er waren drie standen. Elke stand had eigen rechten en plichten.*

- Onze samenleving van vandaag is geen standenmaatschappij.

Toelichting: *Er is gelijkheid. Er zijn geen standen. Alle burgers hebben dezelfde rechten en plichten.*

- 3 Leg uit waarom de Atheense samenleving in de klassieke oudheid niet beantwoordt aan de principes van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens.

Art. 1 Alle mensen worden vrij geboren en moeten op dezelfde manier worden behandeld.

Toelichting: *Er waren in Athene onvrijen (slaven). Elke stand had andere rechten en plichten.*

Art. 21 Iedereen heeft het recht om deel te nemen aan de politiek van zijn/haar land.

Toelichting: *Enkel de burgers mochten deelnemen aan de politiek.*

- 4 – Vul de omschrijvingen aan.
– Nummer de bestuursvormen in chronologische volgorde (zoals ze voorkwamen in Athene tijdens de klassieke oudheid).

BESTUURSVORM	OMSCHRIJVING	VOLGORDE
Aristocratie	bestuur door <i>de elite van grondbezitters</i>	2
Democratie	bestuur door <i>alle burgers</i>	3
Monarchie	bestuur door <i>een erfelijke koning</i>	1

- 5 Geef aan welke beweringen van toepassing zijn voor de Atheense democratie (5de eeuw v.C.) en/of voor de Belgische democratie (vandaag). Licht telkens mondeling toe.

BEWERING	ATHENE 5DE EEUW V.C.	BELGIË VANDAAG
Burgers nemen in een volksvergadering beslissingen over het bestuur.	X	
Burgers kiezen vertegenwoordigers die in een parlement beslissingen nemen over het bestuur.		X
Burgers kiezen of loten magistraten/ministers om beslissingen uit te voeren.	X	
Burgers worden uitgeloot om in de rechtbank recht te spreken.	X	X

- 6 Vink aan wat in de Belgische democratie de rol is van het verkozen parlement.
- ☐ recht spreken
 - ☒ de regering van ministers controleren
 - ☒ wetten stemmen
 - ☐ wetten uitvoeren
- 7 – Leg uit waarom de Griekse poleis een bondgenootschap vormden tegen de Perzen.
De dreiging van de Perzische invallen was zo groot dat de Griekse poleis samen moesten vechten om hun onafhankelijkheid te bewaren.
- Leg uit waarom het bondgenootschap na de overwinning tegen de Perzen niet stand hield.
Athene werd zo machtig dat de andere poleis hun onafhankelijkheid dreigden te verliezen.
- 8 Verduidelijk met een voorbeeld hoe stadstaten en landen hun macht tonen.
- In de klassieke oudheid:
 - Vandaag: